

Womhaj Bóh!

Czytło 41.
14. okt.

Lětnik 10.
1900.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihicziščezetni w Budyšcinje a šu tam dostacź sa šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

18. njedzela po śwj. Trojicy.

1. Kor. 1, 5.

„Ja dźakuju so swojemu Bohu, so wy pšches njeho we wschém seže wobohaczeni, na wschej wuczbje a na wschém pósnaczu.“

Kelto cźłowjetow steji jeniczy sa tym, so chzedža so wobohacicz. S tym šhubja šwoju duschu. Wona je pšchedata na swontowne wězy, so pšchego bóle wot Boha wozusobni a šhubi šwoju móz. Nutštowny cźłowjet wotemrje we wěrje, hdyž na cžafne kubla šwoje do-wěrjenje staji. Wón nješluzi wjazy Bohu, ale šwětej; wón njeje wjazy žiwj ja šchesczjiansku pošluschnosć, ale ja kniczomnu sachodnosć. Wón we wschém to šwoje pyta, niz pak na šbóžniku. Duž tón Kenjes praji, so lóžo kamel pšches jehline wucho pšchěndže, hacź so bohaty do Božeho kralestwa pšchindže. Wón tajkich bohatych mēni, kiž šu wot Boha wotpadnyli, dokelž šu š lubosću k šwětej lubosć k Bohu šhubili. Šwjaty japoschtol pak pišche na Timotheja: Tym bohatym w tym nětczichim šwěče pšchikaj, so njebychu byli wyško smyšleni, tež so njespuščezeli na njewěšte bohatstwo, ale na žiweho Boha, kiž nam bohacze dawta wschelake wězy wužiwacź. (1. 6, 17.) Šhudym pak pšchwoła wón: Wulki dobytk pak je, šchtóž bohabojasny je a dosć ma na tym, šchtóž Bóh jemu da, pšchetož my niczo na šwět pšchinješli nješmy, a je šjawne, so tež niczo š njeho wunjescź njebudžemy. (1. Tim. 6, 6. 7.)

Tole rěczy šwjaty japoschtol wošebje k šhudym wo wobohaczeniu. Wón ma to ša nadawš wscheje mozy a wscheje šhudoby, so wonej naš wobohacžitej. Tola niz kublo tuteho šwěta, ale wjele wjazy Šhrystuš dyrbi našche bohatstwo bycz. Wón je jeniczi wěrnj pošlad našchich wutrobow. Korinthiška wošada wobsteješche š wjetšeho džela š najšhudšchich ludzi. Tola po duchu běchu najbohaczišchi a šwjaty Pawol móžesche jich šhwalicz: „Ja šo dźakuju swojemu Bohu, so wy pšches njeho seže we wschém wobohaczeni.“

Šnada Boža wobohaczi naš. My ju dostanjemy w Šhrystušu Jesušu pšches wěru. Mamy-li Jesuša lubo, a wotpožimy-li pšchego š nowa hrěch a džeržimy-li šlub š Bohom w dobrym šwědomnju, dha počnje našcha wěra bycz šwětlo we wutrobje a pošlad našcheho žiwjenja. Wona budže pšchego pošnišcha, wobštajnišcha a bóle džěczaza. My šrosćemy potom šnutštownje bóle š Božim šłowom a dowěrimy šo wěščizšcho jeho šlubjenjam. Boža lubosć je nam twjerdy šaložk našcheho žiwjenja, jeho ščetpnosć našcha nadžija a wscho, po cžimž šo našchim dušcham štyšta, je nam w njebjeskim Wótzu wobradžene. Niz wěrnó: ta dušcha, kotraž je šwojeho Boha w Šhrystušu wěšta, je šo wobohacziła na šwětle, měrje a wješelu?

Me š wobšhada se šbóžnikom šrosće hiščeje wjele hinašcheho bohatstwa našchim wutrobam, našchim domam a našchemu žiwjenju. S teho rošče najprjedy lubosć. Wona budže we wschědnym wobnowjenju a wobroczeniu wot sachodnych wězow pšchego wjetšcha, móžnišcha a bóle

džela; wona napjelnjuje naše myšle, słowa a skutki. Człowiek, kiž može wopravdze lubowac, je bogaty; shtoz pak žaneje lubosce we wutrobje nima, ton je khudy pschi wschekh swojich semstich kublach. S wery pak pschiudze tež poniznoscz. Smejesch wjele mjenje staroscwow a nje-mera, hdyž chzesch pschezo prawje mały bycz psched Bohom a psched tobu. Spokojnoscz a poniznoscz stej bohatstwo, kotrej nam bohaczi sawidza. Poinaj pschezo hčubšcho swoju niskoscz, so niczo nješy a so mašch wscho i hnady. Tak hluboko pak hacz so w poniznoscz i sa-sahorišch, tak wyško horkach narosczesch. Budžesch bogaty na modlitwje, na jahorjenju sa jeho kralestwo a na nutnym dostatku twojeje dušche i tym Knjesom.

Tak so psches Jesom Khrysta we wschem wobohaczi-my „na wschej wuczbe a na wschem pošnaczu“. Jesuša pošnacž je wschem se sbožom, kždny džen roscz a pschi-běracž w tym pošnaczu, so bjes Jesuša žaneho mēra a žaneho trošhta w žiwjenju a w kmjerezi nimam, so je šdžerjenje towarštwia i nim psches Bože słowo, modlitwa a swjaty sakrament najwažnišcha naležnoscz w tutym czašu, to je najwesczišche a najkrafnišche bohatstwo.

Ton njeje bogaty, kiž ma wjele, ale ton, kiž nicžeho njetrada. Tak dolho, hacz hišcheže škoržimy a šdychujemy, našcha khudobu hišcheže psches Knjesowe bohatstwo dopjelnjena njeje. A to tola dyrbi bycz. „Na niczim ja nusu nješmēju!“ (Ps. 23, 1.) Kajke krafne šlubjenje! Kak daloko kmu my hišcheže wot njeho. A tola dyrbimy tež my so šhonicž. Wšcha nješpokojnoscz, wscha staroscz a šrudoba dyrbi so i našcheje dušche šhubicž a pošne žohnowanje a bohatstwo hnady dyrbi naš napjelnicž. Ach, hdy dha budže to, hdy dha, kaž wuczom-nizy na Knjesowe praščenje: „Scže wy tež hdy nusu mēli?“ wotmolwimy: „O Knježe, nihdy žaneje!“ Potom, lubowani pscheczeljo, hdyž my so psches lubeho Jesuša na wschekh tych kublach wobohaczič damy, kotrej je nam pschinješl, budže wón kam našche jenicžke bohatstwo, kublo a samoženje.

Dušcha, shto so prózujesch
We tych šwētnych wēzach tudy?
Wēcznych kublow šabudžesch,
Lubujesch te hrosne brudy;
Pytaj Knjesa Jesuša,
Wšhitko druge njepomha.

Šamjenj.

Wuczowanie po Božim pišmje

abo

kajke myšle nadendžech, Bože słowo cžitajo.

Podawa šwērnny cžitaj „Pomhaj Bōh-a“.

1. knihi Mōšsazowe, 14. staw.

(Potracžowanje.)

A nětko požohnowa Melchisedek, dokelž bēšche i mēšchnikom, Abrahamu, kotryž stejesch i nim na šamym šaložku nabožiny a wery, a džesch i pēšnješkimi słowami: Požohnowanu budž ty, Abrahamje, najwšchšchemu Bohu, kotryž njebješa a semju wob-šedzi; a šwaleny budž Bōh najwšchšchi, kiž je podal twojich njepšcheczelow do twojich rukow.

A temu, špōšnawšchi jeho sa šwojeho mēšchnika a šrednika, psches kotrehož mohł Bohu wopor džaka woprowacž, da Abraham džekatk wot wschitkeho, shtoz bē njepšcheczelam wšal.

Melchisedek je šlonzo, so khowaze i cžaša najprešnišchich šjewjenjow, kotrej se šwojimi pošlednimi pruhami i požohnowanjom šwēczi na teho, kotryž je wušwoleny, so by nješl šwētlo do pschi-

šhadžajeje nozy. Ale požohnowaze khowanje tehole šlonczka je i dobom wēšchčenje, so krafnišche šlonzo šesthadža: psches Abrahamu budža požohnowane wschē narody na semj.

Melchisedek je pošlednje šcheščko minjeneho cžaša, Abraham khochor a špočatk noweho cžaša, wobohacženeho se šlubjenjom a i nadžiju. Melchisedek wuškadža se stareho Moachoweho šluba, kotryž je šaloženy sa wschē narody bješe wscheho wumēnjenja, Abraham pak stej i hižo w nowym šlubje, kotryž je jenicžy sa wušwoleny narod šaloženy; ale šlub sa wschitkich šlonczki so jara wuški; pschetož Melchisedek stej tu jako šlužownik a cžeschowac Boha, kotryž je i Moachom šwajš šwajšal, šamlutki mjes štaženym narodom, kotryž je so wot wērneho Boha wotrjell, a je so podal pod mozy i pschirody; mjes tym so ma nowy šlub, šaloženy sa wušwoleny narod a i Abrahamom so špočazy, wschem narodom šbōžnoscz pschinješč — a sawēščje ju tež pschinješče.

Wōšrjedž pschibōškich narodom šlužesch so tu hišcheže wērnemu Bohu. Melchisedek narjekny jemu „Bōh najwšchšchi“, to je Bōh, kotryž stej i dobom wšchšche, dylki wscho, shtoz je štworjene, kaž so tež hušto praji wo Šehowje: „kiž njebješa a semju wobšedzi“. Wōn je jeju štworicžel a knjes bješe wscheje mjesy, mjes tym so pohaniš pschibohi w šwēcze steja a niz nad šwētomi; wōn pak njenarjekny jemu Knjes-Šehowa, tak mōžesch jemu jenicžy Abra-ham narjek, dokelž bēšche wōn Bōh šwojeho šluba. A tola narjekny jemu Abraham runje tak, kaž Melchisedek Bohu, kotrehož cžesch; tak šjewi jemu, so je šjednocženy i nim psches šamu wēru. Dla mēšchništwa, wot wērneho Boha dostateho, je Melchisedekowe žohnowanje mōžne; runje teho dla pošwjećzi jemu Abraham džekaty džel wscheho, shtoz bē njepšcheczelam wšal. Licžba džekacz wo-inamjeni došpoknoscz abo nēšcho žyke. Pošwjećescheli so hdy džekaty džel dostateho abo rubjeneho kubla Bohu, mēješche so i tym wobšedženštwio šbytknych dželow pošwjećičž a Bohu špodobne ščiničž. Tak wuškadamy tu mēšchnika, kotryž šwoje šastojništvo i cžlowšteho wotkhoda njewotkožuje, kotryž šwonka cžašneho a šwonkowneho hospodarjenja stareho šluba stej, a kotrehož tola Abraham sa šwojeho mēšchnika pschipošnaje. Wšchudžom pošasa Bōh, po wschekh stawišnach šjewjenja, tež šwojim pscheczelam a lubuščam, so wōn šwoje dary jenicžy po šwobodnej huadže wudžela, ženje po cželnych wošebnosczach, so šlētuje nad poštaje-njemi, kotrej je šam šaložik, jeho šwobodna wola, kotraž šjewi, pschelamajo šahrodženja, so knježa kašnje wšchšcheho rjada. Tak pschipošwjedaja šuton mēšchništwa kral myšl wēcžneho, bōšteho, ani na šwonkowne kašnje njepšwajšaneho mēšchništwa, kotraž je so škala i šhryštom. Tak rošjafni so tež špodžiwnoscz, so so tu Abraham šhila psched mēšchnikom, stejazyš šwonka huadneho šluba, hdyž bē wōn tola šam doštojny byl, so so jemu najwšchšche šjewjenja Bože štachu, hdyž so i nim nowe hospodaštvo Bože na semj šapocža, hdyž bēšche šam Bohu, kotryž bēšche so jemu šjewil, mnohe wōltarje natwaril a bēšche woprowal a šwjatocznu Božu šlužbu pošajil.

Šehdom džesch Šodomški kral, wuškadamšchi, so Abraham džekatk Melchisedekaj dawa, a teho dla mēnjo, so chze Abraham wscho rubjenštwio sa šwoje kublo šhowacž, a so njecha prjedawšchim wobšedžerjam niczo wrōčičž: Daj mi tola ludži, žony a drugi wotwjedženy lud, kublo wšmi šebi.

Ale Abraham džesch i Šodomštemu kralaj: Ša pošbēhnu šwojej ruzy i Knjesaj, najwšchšchemu Bohu, kiž njebješa a semju wōšbedži — nješy runje šlyšchal, so je so twōj rodak, Šalemški kral, tak i njemu wōlak a mje w jeho mjenje požohnowal? — so wot wschitkeho, shtoz je twōje, nochzu wšacž ani nitki, a cžrijoweho rjemješčka, so ty njeby rjell ani w šwojej wutrobje, ani i drugim, hdyž mje nětko Bōh bōle a bōle požohnuje i cžašnymi kublami a so tež i temu hišcheže štanje Melchisedekowe požohnowanje: Ša šym Abrahamu wobohacžil.

Abraham šdžerži so wschekh pschibōšchšchemu napšcheczo tym, kotřiz hišcheže psched Božim kraleštwom steja, dokelž so žyke Božemu šlubjenju dowēri; tak je wōn šnamjo sa tych, kotřiz šu Jesuša šhryštuka dostali.

Šodomške kubla nješy i požohnowanjom sa tebe; duž wot-rjekn so jich twōjeho Boha dla!

Šenož to, shtoz šu młodžeržy, moji ludžo, šjedli, drje mi njepšchilicžisch; ale mužojo Aner, Škol a Mamre, kotřiz šu so mnu šchli a na kotrychž so nima mōj pschilad šložowacž, njech wošmu šwōj džel wotdobnych kublow.

Tak stara so Abram sa šwojich pomožnikow, sa kotrychž jeho

pschicziw njeplacza, hdyž je sam nješebicziw a bohaty, dofelž je i Bohom swjasany.

(Pofraczowanje.)

Wjeźna wójnska khrónika i lěta 1870.

(Pofraczowanje.)

Skaf franzowšy wojazy hwojich wyščlow poščluchachu.

Khrónikař to rady njepowjeda, a tola jo dyrbi wupowjedacz; pschetož je wěrnó, so bohuzel w franzowškim wójnsku žaneje poščluchnosće njeběšče. To drje w přenich dnjach po pschpowjedzenju wójny pytnjež njeběšče, mějachmy džě jenož horštku jěšdnych wo wšy, a czi běchu bóle na wopyt hač na wójnu pschischli. Ale hdyž bě wjazy tykazy muži do Groschweilera pschischlo, mój Božo, fajti frudny wobras duchowneje a nabožneje sanjerodzenošče je so nam tehdy poščicził! Hnydom spójnachmy: Tuczi ludžo njejšu ani přeni sthodženč šdželanosče dozpli, njewjedža, so wojak nješmē maschina byčž, ale so dyrbi tež wšchědny wojak myšle mēčž a wjedžecž, wo czim so we wójnje jedna. Šdždy wojak dyrbi šebi prajicž: „Sa hym žiwj staw na cžele mojeho luda, moje šadžerženje, moje štutkowanje je jara wažne.“ Ale tuczi wojazy, kiž widžachmy, běchu jenož licžby — kaž hami prajachu —, šyra zyroba ja kanony, pour la gloire de la France (ja šlawu Franzowšteje). A i tutej žalošnej nješdželanosčju ijednocžesche so moralista sanjerodzenošče. Tajke šchlampate lidorike waščuje! Žana wojeršta krutošče, cžesčž a hordosčž. Dundachu a lažachu wokolo kaž šeni, hubjeni prošerjo, a tute grawocžiwne žlokanje, tute njemdre hracžje i šhartami! Tu rejenje wšchelatic nješdžewnych spěwow! Tute klecžje! Dženža so hiščeže hnešam, hdyž na to špominam. — Ale šabudžny na tajke šchpatne špomujeŋki. Tajke wēžki widžisch a šhšchisch w šdždym wójnsku. — Našče nješbože pak běšče wjetšče. Šdžjež je wojak hruby, hješbóžny, morališy šhubjeny cžlowjek, tam njeje žaneje krutošče, ani šwěry, ani poščluchnosče.

Tak daloko běšče i nami pschischlo. Šwjastki porjada a nabožnosče běchu so rošwjasale. Šdždy cžinjesche, šchtož so jemu prawe šdajše. Wšchědny wojak džěšče i šehwa, hdyž chžyšče, a so šašo wróčesche, hdyž chžyšče. Šetka korporola — ani kuska cžesčžowanja, ani nještrowjesche. Běšče-li nēšajki wufas wudaty — njemēšesche žadny wušči. Wufas so wospjetowasche — wojak so šmēšesche. Korporola i šhostanjom hrošy — wojak ščahuje i ramjenjomaj! Šhostanje? Allons donc! (Šójmy tola!) Korporola džěšče šwój pucž a ja nim džěchu klecža a woschžerženja — to wón wšchitko šhšchesche a pytny, ale tola šebi nješwěri šhostacž, wón njechajše, wón njemóžesche — que voulez — vous? e' est la guerre! (šchto chžecž? to je wójna!)

A šawēšče, tajki korporola móže so i dostatej cžesčju dospolnje špokojicž, pschetož, hlaj, rnnje pschindže tam jeho šeržant, a nētko šehraje jemu runje tak. Tajki šeržant drje so tež hnešam, ale wón šebi praji: „Dženža wječor, abo jutje rano chžu šwojemu lieutenantej runje tak šehracž — oh, tón dyrbi šebi to lubicž dacž! Šchto šebi chžecž? Wójna je wójna.“ Nizwěrnó, to njeje wēricž? A tola je wšchitko wěrnó. A kaž so wojak pschecziwo šwojemu podwischkejšadžeržuje, tak šadžeržuja so podwischžy pschecziwo šwojim wyščtam, a wyščžy pschecziwo šwojim generalam, a generalojo pschecziwo šwojemu šhēžorej. Ničtó njecha šwojeho nawjedowarja poščluchacz. O, hdyž na tajke wobštejnoscže špominam! Skaf husto je so štalo, so šu wšchědni wojazy hwojich wyščlow nabili!

Šjatk wječor (2. augušta) pschicžezechu Turkojo do naščeje wšy. Wšchitžy běchu na nohomaj, so bychu šebi tutych cžornuchow i dalokeje puščžiny wobhladali. Ša džěch i pschecželom hejtmanom po wšy. Wšchudžom so i ludžimi mjerwjesche — wojazy — žalošna cžičeženža. Duž so šta, so mój luby hejtman wšchědnemu wojakejš na nohu štupi, šta so to pschipadnje w mēšchēžy. „Šchto kasa Šam, mi na pjatu štupicž? To šebi njedam lubicž!“ Hejtman njelčesche, požrē šwój hnešam, a jako so jeho woprašchach: „A tajšeho cžlowjeka hnydom nješajecž?“ wotmolwi: „Mój knježe — njemóžu to cžinicž, jutje by mi hižo kulku do hlowny štělil.“ Še to móžno? Šaj, to je woprawdžita wěrnoscž. Tak daloko běšče i nami pschischlo, so njebu jenož wšchitkón porjad, wšchitka wšchnosčž wuščmēchowanana, wšchžy dyrbjachu so hwojich šamnych wojakow bojecž; a cžasto doščž hym šhšchaj: „Tutemu, tamnemu w tutych dnjach počžka do hlowny šlecži.“ A jako běšče pola Weišenburga general Donay padnył, powjedasche so šjawnje, so je

jeho franzowška kula trječhila. Ničtó so nješwjasche. Tak běšče so tuta hruba nješpoščluchnosčž w našchim wójnsku šahnēšdžila.

Ale božedla, kaf jenož je to wšchitko móžno bylo? Skaf móže tajka nješpoščluchnosčž nastacž? Štawijny to wucža. Na tutym hlubokim morališkim sanjerodzenju njejšu franzowšy wyščžy, ani wojazy wina, ale — franzowšy duchowni a kralojo! Franzowški wojak wobšedži, kaž žyly lud, rjane bohate duchowne dary. Šdy by so tutón franzowški wojak wot džěczaznych lēt šem prawje wufublał, ale jeho štarškej, jeho zyřkej a jeho wótežina šu so pschē-malo wo njeho štarale. Wón je i rēdka šchulu wopntal; wot što wojakow móže 10 abo 20 cžitacz a piščacz, drušy njemóža ani to ani tamne. Šola naš móže kóžde džěcžo wjazy. A wot tajkich wojakow chžesch wojerštu dišžiplinu žadacz? Šchula je podložš wščeje šdželanosče, pōščžiwosče, a šeda tej zyřkwi, temu krajej, kiž so nještara wo dobre wufublanje hwojich džěcži!

Franzowški wojak njeje wot doma šem hubjenšchi, hješbóžnišchi a šchpatnišchi hač drušy. Ale šchto móže šebi wón ja to, so je so jeho nabožina kēlija ščžiniła a njeje šēšcha hač pohanstwo. Šchto móžesche šebi wón ja to, so běšče tuta škaženosčž wšchitke kola luda wot najwšchšchich hač do najnižšchich pschēžrala a šajēdoščžila? Nē, to njeběšče jeho wina, Bóh šwarnuj. Nē, franzowški wojak, fajkiž tudy anno 1870 pola naš běšče, běšče frudny, wobžarujomny wuplōd žyšeje jeho wótežiny a wón šebi njeje pschēhracžje bitny na dnju 6. augušta šaščžil, ale czi, kotsiž hiščeže džēnža wulžy bohacžje wobdarjeny franzowški narod šajēdoščža a šnicža. —

(Pofraczowanje.)

Wšchelake i bliska a i daloka.

— Provinzialne towarštwo ja šnutškowne miščionštwo mēšesche 1. oktobra šwoju hlownu šhromadžišnu w Marcžinym wustawje w Budyšchiny. Šětnu rošprawu poda knješ sekundarius Ščabler i Budyšchina. Wón w šwojej rošprawje na to špominasche, so je towarštwo w šašdženym lēčže psches wšchelaku šrudobu pschēničž dyrbjalo. Pschēdšhnda provinzialneho towarštwo, knješ hamšski hejtman Šempel šchori, kaž tež wōdžer Betlehemškeho wustawa w Wjašonžy, kn. Kriegeru. Towarštwo je tež wšchelake wurjadne dary w šašdženym lēčže dostalo: 500 hriwnow š podpjerje šednych i Marcžineho wustawa w Šohlandže pušččženych, 600 hriwnow so provinzialnemu towarštwo pschepodachu, so by je po šwojim roššudže naložilo. W šhromadžišnje rošdžēlichu so rošdžēlomne pjenješy ja wšchelake wustawy šnutškowneho miščionštwo. Pschēdšhnda provinzialneho towarštwo knješ hamšski hejtman Šempel so šwojeje šhorowatosče dla šašo i nowa do pošodniškeho kraja poda. Duž budže mēštopschēdšhnda towarštwo knješ šaraš rycžer Šakub, kotryž je jeho w pošlednim cžaku šastupowal, tež hačž na dalšče naleznosče wažneho škutka šnutškowneho miščionštwo w naščejš Łužizy wōdžicž.

— Dofelž je wucžerška nusa jara wulka, je šakša wšchnosčž džěl tych seminarštow, kotsiž šu w přenjej rjadowni a bychu halle po prawym jutry jako kandidatojo do wucžerškeho šaštojnštwo won štupili, hižo Wichała do mnohich wuprōšdnjenych mēštnow poščlako, so by so tola najwjetškej nušy wotpomhako. Šaž šhšchimny, pschindže tež do Boschēž, hdyž je 2. wucžerške mēšto wot šmrjecže kn. wucžerja Šchizana wuprōšdnjene, šašo wucžer. Wē so, je jara derje, so tam, hdyž dyrbjesche přeni knješ wucžer nētko šchtyri rjadownije šam rošwucžowacz, šašo jedny wucžer pschindže, hdyž tež Ššerb njeje. Wot teho, so by šerbški wucžer nētko Wichała přjedny do šlužby štupil, ničzo nješhšchimny. Temu so tež džiwacz njemóžemny, dofelž džě je tak malo Ššerbom na seminarje. Skaf budže našchim šerbškim šchulam pomhane, kotrēž šebi po šerbškim wucžerju žadaju?

— We wēdomoštnym pschēdnoschku, kotryž profesor Dnfen i Šiešena pošlednju šymu džeržesche, wón šdželi, šchtož je hačž dotal malo inate, so běchu pošlednje šłowa šēršchty Wišmarke: „Luby Knježe, ja wēřju, pomhaj mojej njewēřje a wšmi mje do twojeho nješjeskeho kraleštwo.“ Rjane šłowo, kotrēž nam naščeho nješaponniteho kanžlera šašo w šhšchēčatym šwētle wēřjazeho šchēščžijana pošče.

— We Ššepneru twari so wopomnješka zyřkej protestazije wot lēta 1529. Wot tamneho lēta šem my ewangelišy rēšamy protestantojo, to šu tajžy, kotsiž šu protestirowali, njeprawemu žadanju napschecziwo štupili a jo wotpokajali. Tehdom běšče šebi katholicški šhēžor žadał, so dyrbjaja so ewangelišy šjawnje šwojeje

wěry wotrjefnječ. Pšhecziwo temule njeprawemu žadanju ewangel-
sny 1529 w Speyeru sjawnje wustupichu a jo wotpofasachu, prajo,
šo je to wěz šwědomnja a šo šo w tajšej wězy poddacž njemóža,
šchtož jim jich šwědomnje kaže. A dopomnjeczu na tónle wažny
skutk, pšhes kotryž je šo nascha droha ewangelsta zyrkej w strašch-
nym czahu šdžeržala, šo w Speyeru rjana wopomnjeńska zyrkej
twari — jako zyrkej něhduscheje protestazije. Dwařski wubjerf
je zyrkwinu wyschnoseč saksteje krajneje zyrkwje prořnyla, šo by do
noweje zyrkwje Lutherowu postawu darila. To je wěcže hódny
a nuřny dar do tuteje wopomnjeńskeje zyrkwje. Sakste minister-
stwo je do teho šwolilo, šo móža šo w naschich wořadach dary sa
tule Lutherowu postawu hromadžecž. To móže šo itacž pšhes
kollektu, pšhes domjazu kollektu abo dobrowólne dary, kaž to
kóžde zyrkwinske prjódskstejerstwo wobšamnje. Duž tež lubnych
Šserbow napominamy, šo bychu w lubosći k šwojej drohej
ewangelstej zyrkwi šwój dar pšhidali.

— Grabja Waldersee je do Chiny pšhijěl a wodžerstwo
wulkomozowsteho wójka do rukow wšal. Kaž šo šda, njebudže
wójna wjazy dolho tracž, dokelž Chinesojo šwoju njemóž czuja a
měr šebi žadaja. Knježerstwa šebi žadaja, šo bychu šo wino-
waczi khostali a chinejski kšezor je šwolniwy do teho šwolicež,
jeno šo budže to tež pšchemjeseč móž pšhecziwo lesčizowej kšezoro-
wej wudowje. Mordarja němšeho pšplanza i Kettelera šu po-
padnyli a wón na šwoje wotřudjenje czaka. Pšhecž je jara,
šo njeby wójna pšchedolho trala. Pšchetož wona krajeje wjele
placzi a wulke praschenje je, hacž budža Chinesojo i zyla žaneho
šarunanja placzičž móž. Duž je powšchittowne pšhecže, šo by šo
wójna i Božej pomozu bórny šlonežila.

Sich jandželjo w njebeřach widža to woblicžo mojeho Wótza w njebeřach.

Matth. 18, 10.

Jako běchu šo Šuřntojo pod nawjedowanjom Prokopa do
Miřnja nuts walili a běchu pšhecziwo Němzam dobyčerjo
wostali, woni wupuscžuju a wurubuju pšhecziwo Naumburgej
czehnichu. Wobydlerjo Naumburga wjedžo, šo jich Prokopius
wořebje hidžese, wobšamnychu šo wobaracž. Woni naprawy
k šakitanju czinjachu a jedyn druhemu k šhróblowiczi rěčese.
Woprawdže tež Prokop pšhes dweju šajateju burow papjerku do
města pšpla, na kotrež piřane štejesche: „Tym w Naumburgu
njedyrbi šo žana hnada dostacž.“ Duž šo Naumburgsny wo-
bydlerjo na to pšchihotowachu, šo budža pšhes hněwneho nje-
pšhecžela šaniczeni.

Tehdom běche w Naumburgu šamkar žiwj, i mjenom Wylem
Wjell, wot wšchittich rad widženy. Wón běche tehdom runje
jako wodžer wušwoleny a wumyřli šebi šezehowazu myřli: Starschi
dyrbja šwoje džeczi pšchichodny dženi bèle šmjertne kojchle woblez
a jim do njepšhecželsteho lěhwa hicž dacž, šo bychu pšched wój-
wodu na kolena padnyli. Džeczi budže Bóh wobarnowacž a
móžno je, šo šo pšhes nje žytemu městu hnada dostanje. Šdyž
běchu měščezenje do teho šwolili, šo wón šam k Prokopej poda
a prošese wo wotštorčenje nadběha wo jedyn dženi. Wón
wot Prokopa papjerku šobu pšchinješe, na kotrež štejesche: „Šebi
je hacž do jutřidneho dnja czaj k rošmyřlenju.“

Na poštajenym dnju dyrbjachu wšchitke džeczi města, kotrež
njeběchu pšhes 14 a niz nize 7 lět stare, šo pšched radnej kšezu
šhromadžicž, 238 hólzow a 321 holzow. Džeczom bu pšchilafane,
šo dyrbja, hdyž do lěhwa pšchindu, i rukomaj k njebeřam po-
šbėhujenymaj dele padnyčž a wołacž: „Šnadu! Šnadu!“ To
dyrbjachu tak dolho czinicž, hacž šo nad nami njeřmila. Še-li šo
pař bychu njepšhecželjo šurowi byli, potom dyrbjale šwoje dolhe
šmjertne kojchle wotřinycž a šwoje šchije jim podacž a šo moricž
dacž. Tak wone wotěndžechu a jich jandželjo i nini.

Starschi běchu mješ tym we wulkej starosći wo šwoje
džeczi. Maczerje džechu ša nini hacž na město, hdyž móžachu
wšchitko pšchewidžecž. Jako běchu džeczi bjes teho, šo by jim šchto
wobarał, do njepšhecželsteho lěhwa pšchischi a pšched wójwodu
dowjedžene, šebi tón w špoczatku tu wěz rošjajnicž njemóžese.
Džeczi czinjachu. kaž běche wotrěčžane, wone padžechu na kolena
a wołachu: „Šnadu! Šnadu!“ Prokop běche hnuty, wón pšchi-
kafa džeczom i měrom byčž a wójnsku radu džeržese a ša poľ
hodžiny da wón tym džeczom tu wěštosčž, šo šo jim jow žaneje

šchidny nještanje. Šotom po herzow pšpla, k temu da wino,
wiřhnje a druge pšchinjeseč a šo se šwojimi rošlasowarjami
šredža mješ džeczi šdyže, kotrež nětko wjeřele wokoło njeho
rejwachu a špěwachu.

Wjeczor džeczi šako prjecž czehnichu. Pšchi wrotach dyrbjachu
wołacž: „Wiktoria Šuffiata!“ Měščezanam da wón pšhes nje
prajicž, šo jim žaneho kubla njeberje. Š nozy šwoje lěhwo
wotlama a rano žadny njepšhecžel wjazy widžecž njeběche.

Wulke běche wjeřele w měsčze. Miřtr Wjell dosta dar
wot 200 ščěřnakow a poštaji šo k dopomnjeczu na tole wu-
řhowanje lětnje 28. julija šwjeczicž. Džeczi dyrbjachu w czahu
kóžde lěto na městno lěhwa czahnyčž a buch se šadom a druhim
šwječelenjom šwječeleni. Š herzami czehnichu won a nuts a
wołachu: „Wiktoria Šuffiata!“

Schto šu woni widželi w twójim domje?

2 Král. 20, 12—14.

Kšesczianska knjeni mějesche wořebnych hořci, kotřiž něotre
dny w jeje domje pšchewwachu a kotrymž po móžnosći wšcho
špodobne šczini. Wona da wšchemu hicž a da wot teho, šchtož
jeje wutrobu i radošču napjelni, po móžnosći malo pytnyčž, tak
šo wo kšesczianskich wězach njepowjedase, tak šo tež wot
domjaznych lubowana domjazna nutrosčž njedžeržese. Ššwědomje
wšchak knjenju hrjebase, ale wona pytaše šo i tym šmėrowacž,
šo njeřmė šo hinař šmyřlenym wěra nanuřowacž. Ale šwědomje
šo pšchi tym šmėrowacž njechase. Njeběche jeje mjelčenje tež
šwědcenje? Njeběche to Šětrowy skutk, šapřecže? Duž wša
knjeni, hdyž běchu hořczo wotěchli, šwoju bibliju, a wocziniwšchi
trechji na 2 Král. 20. A praschenje w 15. šchuczny jej pšchitnyčž
wot woczow wša: „Schto šu widželi w twójim domje?“ Wšchitko
widžanja hódne, wšchitke drohotnosčze, wšchitke pokladny, wšchitke
dopomnjeńki, wšchitke wobrašy a meble atd., ale wo najwjetřim
pokladže šwojeho doma, wo Božim šlowje a wo wěrcje do njeho
njeběche šwojim hořczom ničžo pytnyčž dala. Wona šo šwojeje
bojastliwosčze hařbowase. Wona šo dopomni na staw nascheje
wěry, kotryž šo tak jara lořko šabudže a šakomžji, šo mamy šwoju
wěru pšched człowjekami wušnacž. Duž šlubi šwojemu Bohu, šo
wot nětko šwojeho šbóžnika pšched ludžimi pšnaje a šwojemu
šwětku šo šwěczičž da. A šchto je šbóž tehole podawka? Šón
móža šebi naschi lubi czitarjo šami napiřacž. A woni budža to
czinicž, hdyž woni pomjenowany šaw, 2 Král. 20, czitaja w šwětle
noweho testamenta Mat. 10, 32, Luk. 12, 8 a Rom. 10, 9—10.

Kruřchi a truzki.

Kak wšchelaka je wołanza:

„Na šad! na šad!“ a „do přědka!“
A hdyž šo prawje pšchi šwětki
Tu pšchiczi wšchelka rošpomni,
To kóždy plecže prawišna,
Kiž jom' najlěpje pošluža.

* * *

Na šbože twaričž, blasnosčž je,
Tu kóřtka wšchelto panje;
Schtož njemyřlišch, to najšterje
A runje won šo štanje!

* * *

Najpřěńšchi forjeń wšcheho šleho
Wot špoczatka hacž do šbóž,
Wón rěka: šlud a njewěra.

Šudancžla.

Kotry pěřny muž ma na šwěcže helu?

[nuoř ny wu řařowř]

Kotry kuřk želeša rošpraja šbóžnikaj na morjach puče?

[wřa! wawořubwuw awo wawořawč]

Šdy móža šo ludžo na morju picža šradacž?

[řřqunaw awoqň řř wqoaw wuřřid wuř řřqčř]

Kotre młny šteja i wjetřcha i měrom?

[řřřřř wawořawoř]